

Ministrene sig hen og se efter, om der ikke er noget, de passende kunde tage udenfor Finansloven. Det er ikke en Maade at behandle Bevillingsretten paa, som er værdig for Rigsdagen at tage imod."

Se, den Maade at behandle Bevillingsretten paa, ved den højtærede Forsvarsminister godt, er en Maade, som ikke er værdig for Rigsdagen at tage imod. Nej, det er det heller ikke, det er ikke værdigt for Rigsdagen at finde sig i, at Forsvarsministeren den 6. Maj 1905 i al Hemmelighed forhøjer enkelte af de Militærbevillinger, som Bevillingsmagten har ydet ham ved den en Maaned i Forvejen af Rigsdagen vedtagne og af Kongen stadfæstede Finanslov, med hvilken han selv har erklæret at kunne administrere.

Som jeg sagde før, forekommer det mig, at det var den civile Krigsministers første Opgave, at han skulde have skabt Tryghed i Forholdet mellem Bevillingsmagten og Hæradministrationen. Men den nuværende højtærede Forsvarsminister har tværtimod forvoldt, at Utrygheden og Mistilliden er større end nogen Sinde, fordi man spørger: Hvilken Magt raade Lederne af den militære Administration over, siden de have kunnet bevæge en Politiker til et saa skæbnesvangert politisk Skridt?

At hele denne Sag kommer frem, skyldes, at det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) i Fjor Efteraar, altsaa i Begyndelsen af denne Rigsdagssamling, fremdrog Spørgsmaalet i Finansudvalget. Da Finansudvalget sidste Efteraar var blevet nedsat, bragte det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds en Dag paa Bane, at han havde hørt, at der ude paa Hærens Geværfabrik var foretaget betydelige Byggeforanstaltninger af forskellig Art, og at der var anskaffet forskellige Maskiner. Og han sagde saa: Hvor komme de Penge fra? Der er ikke bevilget noget til saadanne Byggeforanstaltninger paa Finansloven, vi maa have at vide, hvor de Penge ere komne fra. Endvidere sagde det ærede Medlem, at efter hvad han havde hørt, blev der drevet en meget vidtstrakt Fabrikationsvirksomhed derude, at et overordentlig stort Antal Arbejdere vare beskæftigede der og endog — saa vidt jeg erindrer — beskæftigede saa stærkt med ekstraordinært Arbejde, at der blev arbejdet om Natten. Det ærede Medlem rejste da i Finansudvalget, det Spørgsmaal, om ikke denne Fabrikationsvirksomhed gav Udbytte, og hvor det Udbytte var

blevet af. Det var der ingen i Finansudvalget, der vidste det mindste om. Men efter nogen Forhandling frem og tilbage blev der den 24. November 1905 afsendt en Skrivelse fra Finansudvalget til den højtærede Krigsminister. Denne Skrivelse skal jeg tillade mig at oplæse, fordi der er enkelte Ord i den, som jeg maa dvæle ved, i alt Fald et enkelt Ord, da man af dette ser noget, som er oplysende for hele denne Sag. Denne Skrivelse af 24. November 1905 lød saaledes: „Udvalget udbeder sig meddelt Oplysning om, i hvilken Udstrækning Hærens Fabrikker og Værksteder udføre Arbejde for private. Særlig ønskes....

**Formanden:** Da denne Skrivelse er oplæst en Gang før, kunde det maaske være tilstrækkeligt.

**Zahle:** Jeg beder den højtærede Formand om, at tillade, at jeg oplæser Skrivelsen, der er ganske kort, da jeg paa enkelte Udtryk i Skrivelsen vil støtte en Argumentation.

**Formanden:** Ja, jeg skal da tillade, at Skrivelsen oplæses en Gang til.

**Zahle:** „Særlig ønskes vedrørende Fabrikationen, af Rekylgeværer meddelt Oplysning om:

- 1) Leverancens Størrelse,
- 2) Antallet af de hertil beskæftigede Arbejdere i og udenfor Fabrikken,
- 3) Den herved eventuelt indvundne Avance samt, i bekræftende Fald, dennes Anvendelse og
- 4) Indholdet af mulig afsluttede Kontrakter for disse Leveringer.

Anders Nielsen."

**Formanden:** Er det ærede Medlem snart ved Afslutningen af sit Foredrag?

**Zahle:** Nej, det er jeg meget langt fra.

**Formanden:** Jeg skal da hermed afbryde Mødet. Det fortsættes i Aften Kl. 8.

Mødet udsat Kl. 4<sup>05</sup>.